

ÁTTEKINTÉS az aktuális magyar tőkeviteli folyamatokról

2013. szeptember 30.

Összefoglalás

- A magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állománya 26,6 milliárd euró, ami a GDP arányában a legmagasabb, illetve egy főre vetítve a második legmagasabb a közép-európai térségben.
- A magyar közvetlentőke-befektetések állományának 30,7%-a Kelet-Közép-Európában található.
- 2013 első félévében 494 millió euró értékű magyar közvetlentőke-befektetés valósult meg külföldön.
- 2013-ban várakozásunk szerint a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön – egyedi, nagy értékű tranzakciók (pl. átfolyó tőke) nélkül – 1 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőkekitelét várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

Részletes áttekintés

Az 1990-es években a közvetlentőke-befektetések beáramlása mellett a tőkeexport egyáltalán nem volt számottevő, 2005 óta azonban már magyar vállalatok is évente több milliárd euró értékben hajtottak végre külföldön közvetlentőke-befektetéseket. Jóllehet Magyarország 1990 óta minden évben nettó tőkeimportőr volt, és belátható időtávon belül az is marad, a tőkevitel értéke az elmúlt években a korábbiakhoz képest kisebb mértékben maradt el a beáramlásától.

A magyar vállalatok közvetlentőke-befektetései külföldi állománya 2013 második negyedévének végén 26,6 milliárd euró volt; ebből 24,6 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú működőtőke-befektetések állománya, 2 milliárdot pedig az egyéb tőkéé. A GDP arányában a magyar állomány a legmagasabb (26,9%) a közép-európai térségben. A szlovén állomány a második (16,1%). A lengyel (10%) és a cseh (8,5%) állomány az elmúlt években dinamikusabban bővült, a szlovák (2013. március végén 4,5%) és a román (0,8%) lemaradás azonban továbbra is jelentős. Az 2689 eurós egy főre eső magyar állomány Szlovénia (2731 euró) után a második legmagasabb a közép-európai térségben; az utóbbi években tapasztalható élénkülés ellenére Csehország (1220 euró), Lengyelország (1007 euró), Szlovákia (2013. március végén 612 euró) és Románia (49 euró) lemaradása még mindig jelentős. Bár a magyar közvetlentőke-befektetések külföldi állománya az elmúlt időszakban dinamikusabban bővült, továbbra is csak a magyarországi befektetések állományának harmadát éri el a szintje (34%).

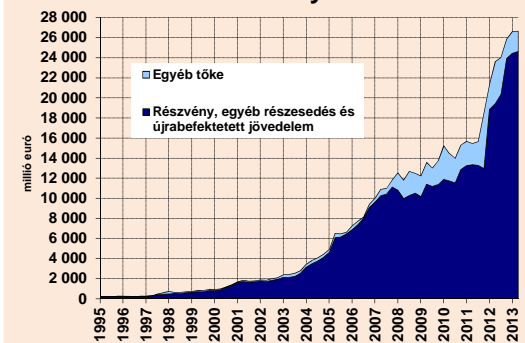
A magyar vállalkozások külföldi közvetlentőke-befektetései állományának legnagyobb része a közép-amerikai országokban (7,1 milliárd euró, 27,6%, vélhetően túlnyomórészt az átfolyó tőkének köszönhetően) és Horvátországban (2,9 milliárd euró, 11,2%) található. (Megjegyezzük, hogy az állomány származási ország szerint bontott adatai 2012 végére vonatkoznak.) Meghatározó célpont még Belgium (3,1 milliárd euró, vélhetően túlnyomórészt a lent említett eszközpórtfólió-átrendezésnek köszönhetően), Svájc (1717 millió euró, 6,6%), Luxemburg (1663 millió euró, 6,4%), Szlovákia (1183 millió euró, 4,6%), Ciprus (986 millió euró, 3,8%), Bulgária (851 millió euró, 3,3%), Románia (627 millió euró, 2,4%), Oroszország (584 millió euró, 2,3%), Olaszország (480 millió euró, 1,9%), Hollandia (445 millió euró, 1,7%), USA (373 millió euró, 1,4%) és Macedónia (328 millió euró, 1,3%). Összességében a magyar közvetlentőke-befektetések állományának 32,1%-a Kelet-Közép-Európában található.

A magyar vállalatok külföldi befektetései állományának több mint fele a szolgáltató ágazatokban található (2012 végi adatok szerint 10,9 milliárd euró, 58,5%); az egyéb kiegészítő üzleti szolgáltatásban (8,6 milliárd euró, 33,1%, vélhetően túlnyomórészt az átfolyó tőkének köszönhetően), az egyéb pénzügyi kiegészítő tevékenységben (3,1 milliárd euró, 11,9%, vélhetően túlnyomórészt az eszközpórtfólió-átrendezésnek köszönhetően), a bankszektorban (2,2 milliárd euró, 8,5%) és a kereskedelem, javítás (1,7 milliárd euró, 6,5%) ágazatban volt található a legtöbb magyar közvetlen tőke. A feldolgozóiparban a befektetések 13,1%-a volt található

Főbb mutatók	Szept. 30.	Időszak
Közvetlentőke-befektetés állománya külföldön ^{1,2}	26 636	2013. II. né.
Közvetlentőke-befektetés külföldön ²	494	2013. I-II. né.
Közvetlentőke-befektetés külföldön ²	8646	2012

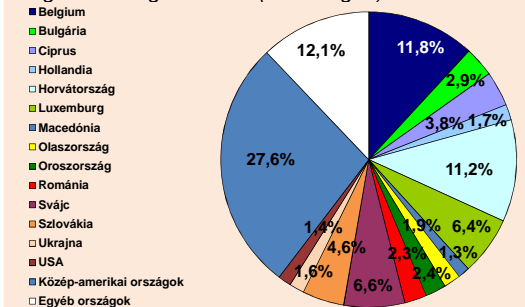
1 Időszak végén
2 Milliő euró

A külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya

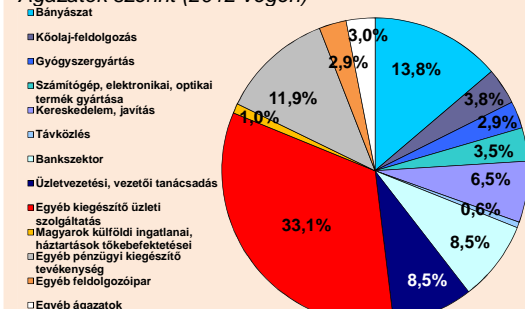

A külföldön befektetett magyar tőke állományának megoszlása

Fogadó országok szerint (2012 végén)

Ágazatok szerint (2012 végén)

(3,4 milliárd euró, 2012 végén); ezen belül is a kőolaj-feldolgozás (994 millió euró, 3,8%), a számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása (909 millió euró, 3,5%) és a gyógyszeripar (744 millió euró, 2,9%) volt a meghatározó. Megemlítendő még a bányászat 13,8%-os részaránya (3,6 milliárd euró), amely vélhetően a Molhoz köthető. (Az állomány ágazati bontása a külföldön lévő leányvállalat ágazati besorolása szerint történik a statisztikában, míg az áramlási adatoké a magyar anya ágazati besorolása szerint.) 2011 végéhez képest a feldolgozóipari és a bányászati állomány értéke és aránya csökkent, míg a szolgáltató ágazatokbeli állomány értéke és aránya nőtt.

Az 2002-2011-es adatok szerint az éves magyar közvetlentőke-befektetés külföldön átlagos értéke 1707 millió eurót tett ki. 2012-ben a nettó tőke kivitel 8646 millió eurót ért el, ami 5,5 milliárddal nagyobb az egy évvel korábbinál, és minden eddiginél nagyobb tőke kivitelt jelent. A rekordszintű tőke kivitel 4,3 milliárd euró átfolyó tőkének, illetve egyes külföldi tulajdonosok eszközportfóliója átrendezésének (3 milliárd euró értékben) köszönhető, amely tranzakciók a beáramlással párhuzamosan tőke kivitelként is megjelentek a statisztikában. Tekintettel az átfolyó tőke és az eszközportfólió-átrendezés nagyságára, az MNB 2008-ig visszamenőleg közölte az ezekről megtisztított adatokat. A megtisztított tőke kivitel értéke 2008-2011-ben évi átlag 607 millió eurót, 2012-ben pedig 1337 millió eurót ért el.

2013 első félévében 494 millió eurót ért el a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön, ami 4,7 milliárddal kevesebb az egy évvel korábbinál. A visszaesés a tavalyi eszközportfólió-átrendezésnek (3 milliárd euró értékben) és átfolyó tőkének (1,4 milliárd euró) köszönhető, idén nem voltak ugyanis ilyen tranzakciók. A nem adósságeneráló tőke kivitelben belül a részvényformájú befektetések egyenlege 303 millió euró volt, míg az újra befektetett jövedelmé 101 millió euró volt (az előző évinél 217 millió euróval kedvezőtlenebb, az osztalékok növekedésének köszönhetően). Az adósságeneráló egyéb tőke mozgások egyenlege 91 millió euró volt.

Az újra befektetett jövedelmek 2004 óta játszanak jelentős szerepet a tőke kivitelben, ami természetes velejárója a külföldön befektetett magyar közvetlen tőke állománya folyamatos emelkedésének. A 2012. évi részvényjövödelmek aránya a nem adósságeneráló befektetések állományához viszonyítva 4,7% volt, ami a 2011. évinél 1,6 százalékponttal, az előző öt év álagánál pedig 1 százalékponttal alacsonyabb. 2000-2003 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 4,2%-át adták a teljes tőke kivitelnek, 2004-2007 között már a 21,6%-át. 2008-ban ugyanakkor a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege negatív lett. 2009-ben a teljes tőke kivitel 7,2%-a, 2010-ben pedig 9,4%-a volt az újra befektetett jövedelem. 2011-ben a magyar anyavállalatok által kapott osztalék értéke meghaladta a leánycégek adózott eredményét, így az újra befektetett jövedelem egyenlege ismét negatív lett. 2012-ben a (korrigált, a normál jövedelmen kívüli rendkívüli elemeket nem tartalmazó) adózott eredmény 311 millió euróval (1132 millióra) nőtt, míg a megszavazott osztalék 624 millióval (261 millióra) csökkent az előző évhez képest, így az újra befektetett jövedelem minden eddiginél kedvezőbb, 871 millió euró lett. A magyar befektetők a külföldön (az előző évben) megtermelt nyereség 31,7%-át utalták haza osztalékként (261 millió euró) 2012-ben, míg 2007-2011 között átlag 100% volt ez az arány.

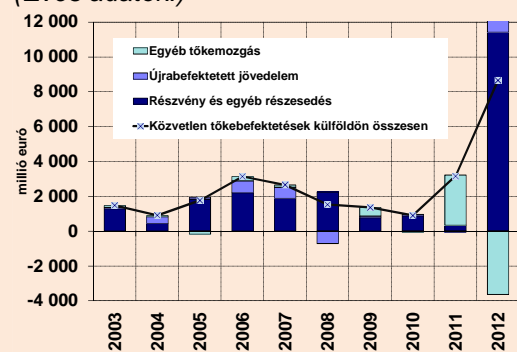
A közvetlentőke-befektetések jövedelmei másik komponensének, az egyéb tőke jövedelmeinek 2010-2012-ben csökkent a jelentőségük. Az ilyen típusú jövedelmi bevétel (a magyar anyavállalat által a külföldi leánynak nyújtott hitelek kamata) 2012-ben 108 millió euró volt, ami az előző évinél 6 millióval magasabb, és az egyéb tőke 2012 végi követelésállományának 3,7%-át tette ki. A kiadás (a leányvállalat által az anyának nyújtott hitelek kamata) 2012-ben 22 millió euró volt, ami az előző évinél 8 millióval magasabb. A nettó bevétel így az előző évinél 2 millióval alacsonyabb, 87 millió euró volt 2012-ben. Az egyéb tőke nettó jövedelmi bevétele jelentősen elmarad a részvényformájú befektetések jövedelmi bevételeitől, annak 7,7%-át érte el 2012-ben (2010-ben 28,4% volt ez az arány). Az egyéb tőke jövedelmeinek nettó bevétele 34 millió euró volt 2013 első félévében.

A legnagyobb értékű részvény és egyéb részesedés, illetve egyéb tőke formájú magyar közvetlentőke-befektetés 2013 első félévében Svájcba (332 millió euró) áramlott. (Az ország-, illetve ágazati bontásos 2013. első félévi adatok az újra befektetett jövedelem esetében még nem állnak rendelkezésre.) Megemlítendő még, hogy 150 millió euró áramlott Luxemburgba, 128 millió euró Romániába és 86 millió euró Ciprusra. Az USA-ból 133 millió eurót, Ausztriából és Olaszországból 50-50 millió eurót vontak ki ugyanakkor a magyar befektetők.

Az ágazatokat tekintve (TEÁOR'08 szerint) a legtöbb részvény és egyéb részesedés, illetve egyéb tőke formájú magyar tőke 2013 első félévében a gyógyszergyártásba (295 millió euró), a kőolaj-feldolgozásba (74 millió euró), a kereskedelem, javításba (100 millió euró) és az ingatlanügyletekbe (60 millió euró) áramlott. A gép- és berendezésgyártásból ugyanakkor 139 millió eurót vontak ki a

A magyar tőke kivitel alakulása

(Éves adatok!)

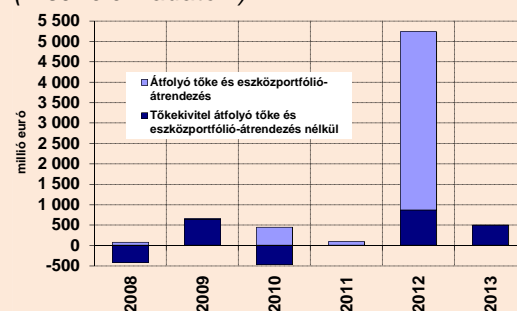
A megtisztított tőke kivitel alakulása

(Éves adatok!)

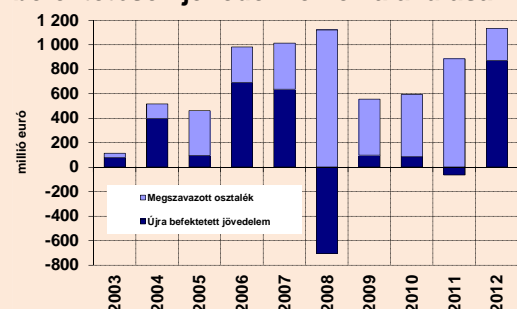

A megtisztított tőke kivitel alakulása

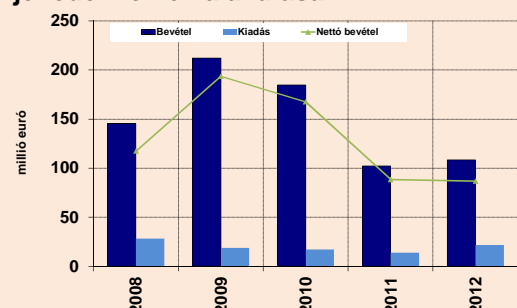
(Első félévi adatok!)

A magyar részvény és egyéb részesedés formájú közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

Az egyéb tőke formájú magyar közvetlentőke-befektetések jövedelmeinek alakulása

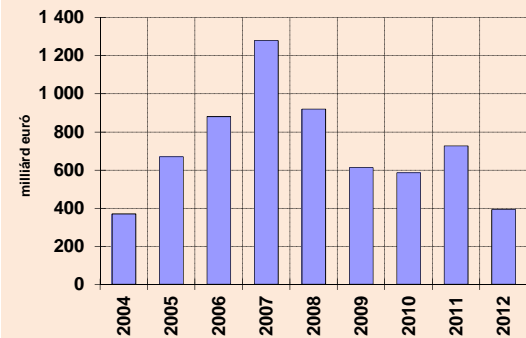
magyar befektetők. A **feldolgozóiparba** összesen nettó 136 millió euró, míg a **szolgáltató ágazatokba** összesen nettó 247 millió euró áramlott.

Az Eurostat adatai szerint **2012-ben** az előző évinél 46%-kal kisebb, **392 milliárd euró volt az EU-tagországok közvetlentőke-befektetése külföldön**. A visszaesés nagyrészt az EU-n kívülre irányuló tőke kivétel csökkenésének (365 milliárd euróról 171 milliárdra) köszönhető.

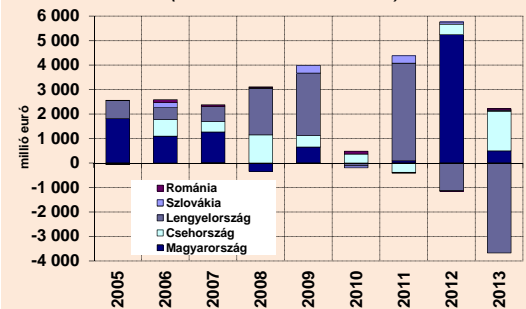
2013 első félévében a visegrádi országok és Románia összességében nettó 1,5 milliárd euró tőkét vontak ki külföldről, míg 2012 azonos időszakában 4,6 milliárd euró értékben befektettek külföldön. A cseh tőke kivétel a tavalyi 3,5-szeresére (1615 millió euró), a román 62 millió euróra nőtt. A magyar tőke kivétel a tavalyi 9%-ára (494 millió euró), a szlovák pedig 38 millió euróra csökkent. A lengyel befektetők ugyanakkor 329 millió euró tőkét vontak ki külföldről. Az egy főre jutó tőke kivétel – Csehország (154 euró/fő) után – hazánkban (50 euró/fő) volt a második legmagasabb.

2013-ban várakozásunk szerint a magyar közvetlentőke-befektetés külföldön – egyedi, nagy értékű tranzakciók (pl. átfolyó tőke) nélkül – 1 milliárd euró körül lehet. Középtávon évi átlag 1,5 milliárd euró körüli tőke kivételt várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi, nagy értékű tranzakciók.

EU-tagok közvetlentőke-befektetése külföldön

A visegrádi országok és Románia tőke kivétele (Első félévi adatok!)

Adatok forrása: MNB, nemzeti jegybankok, Eurostat

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.

Tel.: (1) 374-2734

Fax: (1) 374-2812

E-mail: vko@ngm.gov.hu

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Versenyképességi Főosztály